

B.A. – IIIrd Year

SEM – V & VI

“MARATHI”

Previous Year

Question Papers

Academic Year

(2022-23)

B.A. – IIIrd Year

SEM – V

“MARATHI”

Previous Year

Question Papers

Academic Year

(2022-23)

SI - 19

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) (New) Examination, January - 2023

DSE - E1 : MARATHI

मराठी

साहित्य विचार (Special Paper - VII)

Sub. Code : 75571/79636

Day and Date : Tuesday, 3 - 01 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

अ) 'काव्यशास्त्रप्रदीप' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे.

i) रा. श्री. जोग	ii) स. रा. गाडगीळ
iii) डॉ.के.ना. वाटवे	iv) डॉ. शाम मनोहर

ब) ललित साहित्य कोणत्या स्वरूपाचे असते.

i) व्यक्तिनिष्ठ	ii) वस्तुनिष्ठ
iii) कल्पनारम्य	iv) ललितरम्य

क) कल्पनेचा स्वैर विहार म्हणजे काय?

i) बुद्धी	ii) प्रेरणा
iii) उत्प्रेक्षा	iv) संवेदनशिलता

ड) प्रवासवर्णने वाचण्यामागे वाचकाचे कोणते प्रयोजन असते.

i) जिज्ञासापूर्ती	ii) स्वप्नरंजन
iii) आत्माविष्कार	iv) पलायनवाद

इ) साहित्यात लयबद्धता या घटकाला कोणी महत्त्व दिले आहे.

i) आनंदवर्धन	ii) भामह
iii) कार्लार्डिल	iv) अर्नोल्ड

P.T.O.

SI - 19
[15]

प्र.2) पाश्चात्यांच्या साहित्य लक्षणांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

साहित्यनिर्मितीच्या शक्तींची साधक बाधक चर्चा करा.

प्र.3) साहित्य प्रयोजनांचा परामर्श घ्या.

[10]

किंवा

ललित साहित्यांतून व्यक्त होणाऱ्या अनुभवांचे विशेष सांगा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन अलंकाराच्या व्याख्या सांगुन उदाहरणे द्या.

[10]

अ) अतिशयोक्ती

ब) स्वभावोक्ती

क) अनुप्रास

ड) रूपक

SH - 95

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) (New) (CBCS) Examination, May - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE - E1 : साहित्यविचार (Special Paper - VII)

Sub. Code : 75571/79636

Day and Date : Thursday, 25 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शविणारे आहेत.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा.

[5]

अ) ध्वनिसिद्धांत कोणी मांडला आहे.

i) भामह	ii) जगन्नाथ
iii) विश्वनाथ	iv) आनंदवर्धन

ब) प्रतिभेला वेडाची बहिण असे कोणी म्हटले आहे.

i) ऑरिस्टॉटल	ii) लॉब्रोसो
iii) फ्राईड	iv) अर्नोल्डो

क) व्यवहारज्ञान हे प्रयोजन कोणासाठी आहे.

i) लेखक	ii) श्रोता
iii) वाचक	iv) लेखक-वाचक

ड) 'काव्यप्रकाश' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे.

i) मम्मट	ii) विश्वनाथ
iii) अभिनवगुप्त	iv) जगन्नाथ

इ) 'शब्दार्थौ सहितौ काव्यम' ही साहित्याची व्याख्या कोणाची आहे.

i) भामह	ii) विश्वनाथ
iii) आनंदवर्धन	iv) जगन्नाथ

P.T.O.

SH - 95

प्र.2) पौर्वात्य साहित्यकारांच्या ध्वनी, रस, अलंकार, रमणीयता या साहित्यलक्षणांची साधक-बाधक चर्चा करा. [15]

किंवा

साहित्य निर्मितीमधील प्रतिभा या साहित्यनिर्मितीच्या कारणाचे साहित्यनिर्मितीमधील महत्त्व विशद करा.

प्र.3) लघुतरी प्रश्न. [10]

अ) साहित्य प्रयोजन म्हणजे काय? ते सांगून वाचकनिष्ठ प्रयोजनांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) 'प्रतिभा ही अपूर्ववस्तूनिर्माण करणारी शक्ती आहे' ते स्पष्ट करा.

प्र.4) खालील पैकी कोणत्याही दोन अलंकारांच्या व्याख्या सांगून उदाहरणे द्या. [10]

अ) स्वभावोक्ती

ब) रूपक

क) दृष्टान्त

ड) अतिशयोक्ती

SI - 156

प्र.2) कथा निर्मितीप्रक्रियेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

[15]

किंवा

संशोधनाचे वेगवेगळे लेखनप्रकार सविस्तर विशद करा.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न (कोणतेही दोन) :

[10]

- अ) गोष्ट आणि कथा यातील फरक स्पष्ट करा.
- ब) संशोधनाच्या लेखनपद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- क) आंतरजालावरील मराठी भाषेचे स्वरूप थोडक्यात विशद करा.

प्र.4) टीपा लिहा (चार पैकी दोन) :

[10]

- अ) कथा म्हणजे काय?
- ब) धर्म आणि राजकारण या विषयावर वैचारिक लेख लिहा.
- क) विकिपीडियावर नोंदी लेखन.
- ड) मैत्री या विषयावर थोडक्यात कथा लिहा.

□□□

SH - 98

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, March - 2023

मराठीमराठीमराठीमराठीमराठी (MARATHI) (Special Paper - X) (DSE-E4)

**(NEW) (CBCS)
मराठी भाषा व अर्थजिनाच्या संधी**

Sub. Code : 75574/79639

Day and Date : Tuesday, 30 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा.

[5]

- i) 'प्रबंधिका' हे सर्वार्थाने कशाचे लघुरूप असते?
अ) निबंध
ब) लेख
क) ग्रंथ
ड) प्रबंध
- ii) 'वैचारिक लेखन कसे करावे' याविषयीचे टीपण कोणी लिहिले आहे?
अ) विष्णूशास्त्री चिपळूणकर
ब) लोकहितवादी
क) आ.ह. साळुंखे
ड) लोकमान्य टिळक
- iii) जेव्हा एकच व्यक्ति वेगवेगळ्या विषयांवर सातत्याने लिहिते तेव्हा त्यास काय म्हणतात?
अ) सदर
ब) स्तंभलेखन
क) स्फूटलेखन
ड) समाज प्रबोधनपर लेखन
- iv) वृत्तपत्राकडे येणारा मजकूर तपासून तो निर्दोष, नेमका व प्रभावी करण्याच्या प्रक्रियेस काय म्हणतात?
अ) संपादन
ब) स्तंभलेखन
क) बातमीलेखन
ड) अग्रलेख
- v) विकिपीडिया ची सुरुवात कोणी केली?
अ) जिमी वेल्स आणि लॅरी सँगर
ब) वॉरेन बफे
क) बिल गेट्स
ड) धिरूबाई अंबानी

P.T.O.

प्र.2) कथेचे घटक कोणते? याची सविस्तर चर्चा करा.

[15]

किंवा

संशोधनाच्या वेगवेगळ्या व्याख्यांच्या आधारे संशोधनाची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न. (कोणतेही दोन)

[10]

- अ) कथानिर्मितीत कथानकाचे स्थान विशद करा.
- ब) स्तंभलेखनाविषयी थोडक्यात माहिती लिहा.
- क) विश्वकोश मंडळाच्या कार्याविषयी थोडक्यात माहिती लिहा.

प्र.4) टीपा लिहा. (कोणतेही दोन)

[10]

- अ) कथानकातील वातावरणनिर्मिती.
- ब) शोधनिबंध लेखन.
- क) पुस्तक समाजाचे मस्तक या विषयाच्या अनुषंगाने शब्दात कथा लिहा.
- ड) बालपण दे गा देवा या विषयावर वैचारिक लेख लिहा.

SI - 130

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, January - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE - E2 : मराठी भाषा व भाषा विज्ञान (Special Paper - VIII)

Sub. Code : 75572/79637

Day and Date : Wednesday, 04 - 01 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- i) भाषा समाजनिर्मित असल्याचे मत कोणत्या शास्त्रज्ञांनी मांडले?
अ) रूसो
ब) अॅरिस्टॉटल
क) सोस्यूर
ड) प्लेटो
- ii) “ध्वनी व अर्थ यात सांगड घालण्याच्या चिन्हांची व्यवस्था म्हणजे भाषा होय.” असा विचार कोणता भाषाशास्त्रज्ञ मांडतो?
अ) ग.ना. जोगळेकर
ब) सोस्यूर
क) एडवर्ड सपीर
ड) मोत्सवर्थ
- iii) भाषेची सात वैशिष्ट्ये खालीलपैकी कोणी सांगितली आहेत?
अ) जेम्स फोर्ड
ब) विल्यमसन
क) गायगर
ड) हॉकेट
- iv) आधुनिक भाषाविज्ञानाचा पाया कोणी घाताला?
अ) सोस्यूर
ब) ब्ल्युमफिल्ड
क) मोत्सवर्थ
ड) एडवर्ड
- v) अनुकरण सिद्धांताची मॅक्समूलरने कोणत्या नावाने चेष्टा केली आहे?
अ) भो-भो थेअरी
ब) प्ले वे थेअरी
क) पो-पो थेअरी
ड) यो-ही-यो थेअरी

P.T.O.

SI - 130

प्र.2) भाषा म्हणजे काय हे भाषेच्या विविध व्याख्यांच्या आधारे सांगून भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करा. [15]

किंवा

स्वनिमांची वैशिष्ट्ये व त्याचे विविध प्रकार यांचे विवेचन करा.

प्र.3) अंतर्गत विकल्पासह लघुत्तरी प्रश्न (तीनपैकी दोन) : [10]

- अ) श्रमपरिहार व प्रेमगानमूलक सिद्धांत यातून मांडलेल्या मतांचे स्पष्टीकरण द्या.
- ब) स्वनिम वियोगोची तत्त्वे सांगा.
- क) वाक्याच्या व्याख्या सांगून वाक्यरचनेचे स्वरूप सांगा.

प्र.4) टीपा लिहा (चारपैकी दोन) : [10]

- अ) समन्वय सिद्धांत
- ब) भाषेची विशिष्टता
- क) मुक्त रूपिम
- ड) केवल वाक्य व मिश्र वाक्य

SH - 96

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) Examination, March - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE - E2 : मराठी भाषा व भाषाविज्ञान (Special Paper - VIII)

Sub. Code : 75572/79637

Day and Date : Friday, 26 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा.

[5]

- अ) प्रेमगानमूलक सिद्धांत कोणी मांडला ?
i) डार्विन ii) मॅक्समुल्लर
iii) स्वीट iv) जेस्पर्सन
- ब) 'हावभावातून भाषा निर्माण झाली' असा सिद्धान्त कोणी मांडला ?
i) डॉ. गायगर ii) डॉ.राये
iii) स्वीट iv) मॅक्समुल्लर
- क) भाषा ही कसली संस्था आहे ?
i) जातसंस्था ii) धर्मसंस्था
iii) खाजगी संस्था iv) सामाजिक संस्था
- ड) ज्या वाक्यातून प्रश्न विचारला जातो ते वाक्य कोणत्या प्रकारचे असते ?
i) प्रश्नार्थी ii) विधानार्थी
iii) होकारार्थी iv) उद्गारार्थी
- इ) स्वन विज्ञानाच्या एकूण किती शाखा आहेत ?
i) दोन ii) तीन
iii) चार iv) पाच

P.T.O.

SH-96

[15]

प्र.2) भाषेच्या उत्पत्तीविषयीचे विविध सिद्धांत सविस्तर लिहा.

किंवा

स्वन-स्वनिम-स्वनांतर या संकल्पना सविस्तर लिहा.

प्र.3) थोडक्यात उत्तर लिहा. (तीन पैकी दोन)

[10]

- अ) भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ब) रूपिमाचे प्रकार थोडक्यात लिहा.
- क) भाषेच्या उत्पत्तीसंबंधी प्रारंभिक मतांचा थोडक्यात आढावा घ्या.

प्र.4) टिपा लिहा. (चार पैकी दोन)

[10]

- अ) समन्वय सिद्धांत.
- ब) सांस्कृतिक संक्रमण.
- क) पदबंधाचे स्वरूप.
- ड) केवल वाक्य व मिश्र वाक्य.

SI - 167

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, January - 2023

मराठी (Special Paer -XI)

DSE-E5 : वाङ्मयप्रवाहांचे अध्ययन – मध्ययुगीन निवडक दृष्टांतपाठ

Sub. Code : 75575/79640

Day and Date : Monday, 09 - 01 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा.

[5]

- i) कुस्टियाचा दृष्टांत श्री चक्रधर स्वामींनी कोणाला सांगितला ?
अ) दादोस
ब) देमाइसा
क) नागदेवाचार्य
ड) यापैकी नाही
- ii) आईच्या प्रेमाची महती कोणत्या दृष्टांतामध्ये आली आहे ?
अ) दूरस्थ मातेचा
ब) हत्तीचा
क) माकोडेयाचा
ड) यापैकी नाही
- iii) लोहार' हे व्यक्तिचित्र कोणत्या दृष्टांतामध्ये आले आहे ?
अ) सुरियेचा
ब) वेंवाचा
क) कोलाचा
ड) यापैकी नाही
- iv) आंधळ्यांची गोष्ट कोणत्या दृष्टांतात आली आहे ?
अ) हत्तीचा
ब) बांदकरीयाचा
क) माळेकराचा
ड) यापैकी नाही
- v) खालीलपैकी कोणत्या दृष्टांतामध्ये संयमाचे प्रतीक आले आहे ?
अ) डोळेयाचा
ब) बाळविधवेचा
क) हत्तीचा
ड) यापैकी नाही

P.T.O.

SI - 167
[15]

प्र.2) अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न.

निवडक दृष्टांतपाठ या ग्रंथाची आशयसूत्रे स्पष्ट करा.

किंवा

केशिराजबास यांचे ग्रंथ कर्तृत्व स्पष्ट करा.

प्र.3) अंतर्गत विकल्पासह लघुत्तरी प्रश्न. (तीन पैकी दोन)

[10]

अ) दृष्टांतपाठ या ग्रंथातील आरोग्य आणि शिक्षण विषयक दृष्टांताचा आशय स्पष्ट करा.

ब) गुळहीरीयाच्या दृष्टांतातील आशयसूत्र लिहा.

क) महानुभवीयांची पंथनिष्ठा कोणत्या दृष्टांतातून व्यक्त झाली आहे ते लिहा.

प्र.4) टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)

[10]

अ) बांदकरीयाच्या दृष्टांतातील आशय

ब) केशिराजबास यांचे जीवन चरित्र

क) फुटाणेकाराच्या दृष्टांतामधील मतितार्थ

ड) दृष्टांतपाठ मधील वटरोपाचा दृष्टांत

SH - 99

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) Examination, March - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE-E5 : वाङ्मयप्रवाहाचे अध्ययन : (मध्ययुगीन)

(Special Paper - XI)

Sub. Code : 75575/79640

Day and Date : Wednesday, 31 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- अ) खालीलपैकी कोणत्या दृष्टांतामध्ये पंथ निष्ठा सांगितली आहे?
- i) साकरेचा ii) हत्तीचा
iii) सिंदेराणेयांचा iv) यापैकी नाही
- ब) दृष्टांतपाठाची भाषा कशी आहे?
- i) काव्यात्मक ii) नाट्यात्मक
iii) कथात्मक iv) यापैकी नाही
- क) 'जीवसर्वाधिकार्या' या हे सूत्र कोणत्या दृष्टांतामध्ये आले आहे?
- i) डोळ्याचा ii) साकरेचा
iii) कोवळ्या वाळुकाचा iv) यापैकी नाही
- ड) आईच्या प्रेमाची महती कोणत्या दृष्टांतात आली आहे?
- i) हत्तीच्या ii) दूरस्थ मातेच्या
iii) माकोडेयाच्या iv) यापैकी नाही
- इ) केशिराजबास यांच्या निवडक दृष्टांतपाठ या ग्रंथात किती दृष्टांत आहेत?
- i) 110 ii) 112
iii) 114 iv) 116

P.T.O.

प्र.2) अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न लिहा.

निवडक दृष्टांतपाठ या ग्रंथात तत्कालीन सामाजिक परिस्थितीचे चित्रण कशाप्रकारे आले आहे ते लिहा.

किंवा

निवडक दृष्टांतपाठ या ग्रंथाचे वाङ्मयीन विशेष लिहा.

प्र.3) अंतर्गत विकल्पासह लघुत्तरी प्रश्न लिहा. (तीनपैकी दोन)

[10]

अ) निवडक दृष्टांतपाठ या ग्रंथातील सामान्य व्यक्तींचा परिचय करून द्या.

ब) निवडक दृष्टांतपाठातील कथात्मक निवेदनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

क) स्वामीनिष्ठ सिंदेराणेयाचा दृष्टांत स्पष्ट करा.

प्र.4) टीपा लिहा. (चारपैकी दोन)

[10]

अ) हत्तीच्या दृष्टांतामधील आशयसूत्र

ब) कोलाचा दृष्टांत

क) सेवाळलिया खडकाच्या दृष्टांतामधील तत्त्वज्ञान

ड) दृष्टांत पाठ मधील प्रतिमा आणि प्रतीके

SI - 144

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, January - 2023

मराठी (Marathi) (Paper - IX) (DSE - E3)

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स. 1500)

Sub. Code : 75573/79638

Day and Date : Thursday, 05 - 01 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- i) 'कुवलयमाला' या ग्रंथाचा लेखक कोण आहे?
अ) उद्योतनसुरी
ब) यशचंद्र पंडित
क) गोरखनाथ
ड) राजा सोमेश्वर
- ii) पुढीलपैकी कोणती कवयित्री ही आद्य कवयित्री आहे?
अ) मुक्ताबाई
ब) जनाबाई
क) सोयराबाई
ड) महदेवा
- iii) 'ऋद्धिपूर' ही पुढीलपैकी कोणाची अवतारभूमी आहे?
अ) श्रीचक्रधर स्वामी
ब) नारायण पंडित
क) श्रीगोविंदप्रभू
ड) खळोव्यास
- iv) संत मेळ्यात वयाने व अनुभवाने जेष्ठ संत कोण होते?
अ) गोरा कुंभार
ब) कान्होपात्रा
क) चोखामेळा
ड) नरहरी सोनार
- v) 'मन्मथस्वामी' हे पुढील पैकी कोणत्या संप्रदायाचे आहेत?
अ) लिंगायत
ब) दत्त
क) जैन
ड) नाथ

P.T.O.

SI - 144

प्र.2) आद्यकवी मुकुंदराज यांच्या वाङ्मयीन कामगिरीची ओळख करून द्या.

[15]

किंवा

महानुभवांच्या साती ग्रंथाचा परिचय करून द्या.

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा (तीन पैकी दोन) :

[10]

- i) 'राजमति प्रबोध' या ग्रंथाचे स्वरूप सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ii) 'अमृतानुभव' या ग्रंथाचा परिचय करून द्या.
- iii) जैन संप्रदायाचे स्वरूप सांगुण त्यांच्या ग्रंथाचा आढावा द्या.

प्र.4) टीपा लिहा (चार पैकी दोन) :

[10]

- i) लीळा चरित्र
- ii) संत सेनामहाराज
- iii) फादर स्टीफन्स
- iv) शेख महमंद

❧❧❧

SH - 97

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) Examination, March - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE-E3 : मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स. 1500)

(Special Paper - IX)

Sub. Code : 75573/79638

Day and Date : Saturday, 27 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- अ) 'मानसोल्लास' या ग्रंथाचा कर्ता कोण आहे?
- i) उद्योतन सूरी
 - ii) यशचंद्र पंडित
 - iii) गोरथनाथ
 - iv) राजा सोमेश्वर
- ब) महानुभाव पंथाचे प्रवर्तक कोणाला मानतात ?
- i) म्हाइंभट
 - ii) श्रीचक्रधर स्वामी
 - iii) नागदेवाचार्य
 - iv) गोविंद प्रभू
- क) कोणत्या संतानी हिंदी भाषेत अभंग लिहिले ?
- i) संत ज्ञानेश्वर
 - ii) संत नामदेव
 - iii) संत तुकोबा
 - iv) संत निळोबा
- ड) दत्त संप्रदायाचा विकास पुढीलपैकी कोणी केला ?
- i) श्री नृसिंह सरस्वती
 - ii) गुणकिर्ती
 - iii) चोंभा महाराज
 - iv) बहिराजात वेद
- इ) 'गीतेत पावन झालेला यवन' असे रा. चिं. ढेरे यांनी कोणाचे वर्णन केले आहे ?
- i) हुसेन अंबरखान
 - ii) शेख महंमद
 - iii) जिनदास
 - iv) यापैकी नाही

P.T.O.

प्र.2) ज्ञानेश्वरांच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा द्या.

किंवा

लिंगायत संप्रदायाने मराठी वाङ्मयात कोणती भर घातली हे सांगून 'शांतलिंग स्वामी' आणि मन्मथशिवलिंग स्वामी यांच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा द्या.

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीनपैकी दोन)

[10]

- अ) 'कुवलयमाला' या ग्रंथाचा परिचय करून द्या.
- ब) 'लीळा चरित्र' या ग्रंथाचे वाङ्मयीन विशेष स्पष्ट करा.
- क) मुस्लिम धर्मीय मराठी कवीच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा घ्या.

प्र.4) टीपा लिहा. (चारपैकी दोन)

[10]

- अ) कान्होपात्रा
- ब) आदि, समाधी आणि तीर्थावळी
- क) फादर क्रुवा
- ड) आद्य कवयित्री महदंबा

Smt. Mathubai Garware Kanya Mahavidyalaya, Sangli

Seat Number

Students Sign.

PRN. No.

Jr. Supervisor Name & Sign.

Sr. Supervisor Name & Sign.

B.A. III (Sem. V)

Sub. - Compulsory Civic Course - Constitution of India

Day and Date: 06/01/2023

Total Marks:

/50

Time: 1 तास (वेळ- 12.30 ते 1.30)

- सूचना : 1) पंचवीस (25) बहु पर्यायी प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नास दोन समान गुण आहेत
2) अचूक पर्यायाची निवड करून प्रश्नासामोरील चौकोनामध्ये खाडाखोड न करता लिहा.
3) एकापेक्षा अधिक व खाडाखोड केलेल्या पर्यायांची निवड ग्राह्य धरली जाणार नाही.

1. ----- हे घटना परिषदेचे अध्यक्ष होते.
- अ) म. गांधी ब) बी. एन. राव क) राजेंद्र प्रसाद ड) यापैकी नाही
2. ----- या दिवशी भारतीय राज्यघटना अंमलात आली.
- अ) 26 जाने. 1950 ब) 26 मार्च 1951 क) 26 मे 1951 ड) यापैकी नाही
3. राज्यघटनेच्या ----- या कलमानुसार घटनादुरुस्ती करता येते
- अ) 42 व्या ब) 102 व्या क) 4 व्या ड) 368 व्या
4. नेहरू रिपोर्ट ----- साली करण्यात आला.
- अ) 1920 ब) 1922 क) 1924 ड) 1926
5. मार्गदर्शक तत्त्वांची संकल्पना ----- च्या राज्यघटनेवरून घेतली आहे.
- अ) श्रीलंका ब) ब्रम्हदेश क) केनिया ड) आयरलंड
6. घटनेच्या ----- व्या भागात मुलभूत अधिकारांचा समावेश आहे
- अ) दुसऱ्या ब) तिसऱ्या क) चौथ्या ड) यापैकी नाही
7. ----- व्या कलमानुसार ग्रामपंचायतीची स्थापना झाली आहे.
- अ) 20 व्या ब) 40 व्या क) श्रीलंका ड) यापैकी नाही
8. ----- व्या कलमानुसार निवडणूक आयोगाची स्थापना झाली आहे
- अ) 328 व्या ब) 329 व्या क) 340 व्या ड) यापैकी नाही
9. ----- व्या कलमानुसार अस्पृश्यता पाळणे गुन्हा आहे
- अ) 4 व्या ब) 10 व्या क) 17 व्या ड) यापैकी नाही

10. आर्थिक आणीबाणी संबंधीत कलम ----- होय.
अ) ३५२ ब) ३५६ क) ३६० ड) ३६८
11. कलम ----- नुसार कायद्यापुढे समानता स्वीकारली आहे
अ) १२ ब) १४ क) १६ ड) १८
12. घटकराज्यांच्या राज्यपालांची नियुक्ती ----- करतात.
अ) पंतप्रधान ब) राष्ट्रपती क) आमदार ड) यापैकी नाही
13. राज्यघटनेने भारतीयांना ----- नागरीकत्व दिले आहे.
अ) एकेरी ब) दुहेरी क) तिहेरी ड) यापैकी नाही
14. संसदेचे ----- सभागृह असतात.
अ) 2 ब) 3 क) 4 ड) यापैकी नाही
15. ----- हा मंत्रीमंडळाचा अध्यक्ष असतो.
अ) खासदार ब) पंतप्रधान क) राष्ट्रपती ड) यापैकी नाही
16. लोकसभेचा कार्यकाळ सर्वसाधारण स्थितीत ----- वर्ष असतो.
अ) 1 ब) 2 क) 3 ड) 5
17. महाराष्ट्राचे उच्च न्यायालय ----- येथे आहे.
अ) पुणे ब) राजगुरुनगर क) मुंबई ड) लातूर
18. ----- साली भारतीय राष्ट्रसभेची स्थापना झाली.
अ) १८८० ब) १८८२ क) १८८५ ड) १८९५
19. ब्रिटीश पार्लमेंट मोर्ले मिंटो सुधारणा कायदा ----- साली मंजूर केला.
अ) १९०० ब) १९०२ क) १९०५ ड) १९०९
20. भारताने ----- शासनपद्धती स्वीकारली आहे.
अ) संसदीय ब) अध्यक्षीय क) संमिश्र ड) यापैकी नाही
21. भारतीय स्वातंत्र्याचा कायदा ----- साली मंजूर झाला.
अ) १९४१ ब) १९४२ क) १९४५ ड) १९४७
22. ----- वर्ष पूर्ण असणाऱ्या नागरिकास घटनेनुसार मतदान करता येते
अ) १५ ब) १६ क) १७ ड) १८
23. ----- ह्या एकाच नाण्याच्या दोन बाजू होत.
अ) हक्क व कर्तव्य ब) समता आणि स्वातंत्र्य क) न्याय आणि अधिकार
ड) यापैकी नाही
24. राज्यसभा या वरिष्ठ गृहात ----- सभासद असतात.
अ) २५० ब) ३२० क) ३५० ड) ४००
25. २०२२ मध्ये भारताच्या राष्ट्रपती ----- आहेत.
अ) मनमोहनसिंह ब) नरेंद्र मोदी क) अमित शहा ड) द्रौपदी मुर्मू

B.A. – IIIrd Year

SEM – VI

“MARATHI”

**Previous Year
Question Papers
Academic Year
(2022-23)**

Sem - 6 पेपर उपलब्ध नाहीत (जानेवारीमध्ये झालेल्या परीक्षेचे)

पेपर नाहीत

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination, March - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE-E129 : मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी (Special Paper - XV)

Sub. Code : 75774/80074

Day and Date : Tuesday, 30 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- अ) विशिष्ट विषयावरील वास्तव, सत्य माहिती चित्रित करणाऱ्या कलाकृतीस काय म्हणतात?
 - i) लघुपट
 - ii) चरित्रपट
 - iii) रूपक
 - iv) माहितीपट (डॉक्युमेंटरी)
- ब) ग्राहक सेवा केंद्रामध्ये कार्यरत कर्मचाऱ्यांसाठी कोणते कौशल्य आवश्यक असते?
 - i) भाषिक कौशल्य
 - ii) विपणन
 - iii) तांत्रिक
 - iv) अनुवाद
- क) मुद्रित शोधनाचे काम करणाऱ्यास काय म्हणतात?
 - i) जुळारी
 - ii) संपादक
 - iii) प्रकाशक
 - iv) मुद्रित शोधक
- ड) महाराष्ट्र शासनाच्या सेवेतील विविध पदांसाठी परीक्षा कोण घेते?
 - i) केंद्रीय लोकसेवा आयोग
 - ii) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
 - iii) सामान्य प्रशासन विभाग
 - iv) कर्मचारी भरती मंडळ
- इ) रेडिओवरील नाटकाला काय म्हणतात?
 - i) आकाशवाणी नाट्य
 - ii) नभोनाट्य
 - iii) पथनाट्य
 - iv) न-नाट्य

P.T.O.

प्र.2) आकाशवाणीवरील निवेदनाचे स्वरूप व पद्धती सांगा.

[15]

किंवा

अनुवादाचे काम करणाऱ्या संस्था, क्षेत्रे यांचा परिचय करून द्या.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न : (कोणतेही दोन)

[10]

- अ) तुमच्या परिसरात घडलेल्या महत्त्वपूर्ण घटनेची आकाशवाणीसाठी बातमी तयार करा.
- ब) संगणकीय मुद्रितशोधनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- क) स्पर्धा परीक्षांच्या तयारीसाठी संदर्भ साहित्याचे वाचन कसे करावे ?

प्र.4) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

[10]

- अ) जाहिरात क्षेत्रातील संधी
- ब) अनुवादाची परिभाषा
- क) पीपीटीचे स्वरूप
- ड) मुद्रितशोधनाच्या खुणांचा तक्ता

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, March - 2023

MARATHI (मराठी)

DES-E128 : मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. 1500 ते इ.स. 1800)

(Special Paper - XIV)

Sub. Code : 75773/80073

Day and Date : Saturday, 27 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- अ) संत एकनाथांचा जन्म कोणत्या गावी झाला ?
 - i) पंढरपूर
 - ii) देहू
 - iii) पन्हाळा
 - iv) पैठण
- ब) वारकरी संप्रदायाच्या इमारतीचा कळस कोणास म्हणतात ?
 - i) एकनाथ
 - ii) तुकाराम
 - iii) रामदास
 - iv) मोरोपंत
- क) 'शिवलीलामृत' या प्रसिद्ध ग्रंथाचा कर्ता कोण आहे ?
 - i) मोरोपंत
 - ii) रघुनाथ पंडित
 - iii) श्रीधर
 - iv) मुक्तेश्वर
- ड) पानिपतच्या रणसंग्रामाचे वर्णन करणारी खालीलपैकी कोणती बखर आहे ?
 - i) भाऊसाहेबांची बखर
 - ii) सभासदाची बखर
 - iii) आज्ञापन
 - iv) वाकेनिशी बखर
- इ) 'सुंदरा मनामध्ये भरली' ही प्रसिद्ध लावणी कोणत्या कवीची आहे ?
 - i) अनंतफंदी
 - ii) राम जोशी
 - iii) होनाजी बाळा
 - iv) प्रभाकर

P.T.O.

प्र.2) संत एकनाथांना लोकशिक्षक का म्हणतात हे त्यांच्या वाङ्मयाद्वारे स्पष्ट करा.

किंवा

मोरोपंत हे पंडित काव्यपरंपरेतील सर्वश्रेष्ठ कवी आहेत हे सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन सोडवा.)

[10]

- अ) शाहीर होनाजी बाळा यांच्या काव्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ब) समर्थ रामदासांच्या स्फुट प्रकरणांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- क) संत तुकारामांच्या अभंगवाणीतील दृष्टांत सामर्थ्याचा परामर्श घ्या.

प्र.4) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन सोडवा.)

[10]

- अ) शाहीर परशराम
- ब) सभासदाची बखर
- क) यथार्थ दीपिका
- ड) पांडवप्रताप

SH - 184

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE-E130 : वाङ्मयप्रकारांचे अध्ययन-ललित गद्य-व्यक्तिचित्रे

(Special Paper - XVI)

Sub. Code : 75775/80075

Day and Date : Wednesday, 31 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा.

[5]

- अ) निळू मांग ही व्यक्तिरेखा कोणी लिहिली आहे?
- i) शंकर पाटील ii) प्रा व बा बोधे
iii) अण्णाभाऊ साठे iv) राम नगरकर
- ब) 'काही म्हातारे आणि एक म्हातारी' हा व्यक्ती चित्रणाचा संग्रह कोणी लिहिला आहे.
- i) गंगाधर गाडगीळ ii) प्र. के. अत्रे
iii) वि. द. घाटे iv) शांता शेळके
- क) प्र. के. अत्रे हे मातृभूमीचे कवी असे कोणास म्हणतात.
- i) साने गुरुजी ii) कुसुमाग्रज
iii) बालकवी iv) शांता शेळके
- ड) विभावरी शिरूरकर यांचे खरे नाव काय?
- i) बाळुताई खरे ii) विभाताई खरे
iii) मीनाताई खरे iv) मीनाक्षी खरे
- इ) मोरणी सुधारगृहात आल्यावर तिचे वय किती होते?
- i) 16 ii) 15
iii) 17 iv) 21

P.T.O.

प्र.2) अंतर्गत विकल्पसह दीर्घोत्तरी प्रश्न लिहा. (दोन पैकी एक)

[15]

- अ) अण्णा भाऊ साठे यांनी मोजक्या शब्दात निळू मांगाचे शब्दचित्र कसे उभे केले आहे?
 ब) 'दगडू मामा' या व्यक्तिचित्रात लेखकाने त्याच्या जीवनाचे दर्शन कसे घडवले आहे?

प्र.3) अंतर्गत विकल्पसह लघुत्तरी प्रश्न लिहा. (तीन पैकी दोन)

[10]

- अ) मुंबईचा चित्रकार या व्यक्ति चित्रणाची निवेदन पद्धत.
 ब) यंकट अण्णाचे वेगळेपण सांगा.
 क) 'जमीला जावद' या व्यक्तिचित्रातील संघर्ष तुमच्या शब्दात सांगा.

प्र.4) टिपा लिहा. (चार पैकी दोन)

[10]

- अ) मोरणीचे भावविश्व तुमच्या शब्दात लिहा.
 ब) साने गुरुजींची निसर्ग विषयी कल्पना लेखकनी कशी व्यक्त केली आहे.
 क) रामा मैलककुली चे दारिद्र्य रेखाटा.
 ड) व्यक्तिचित्रण लेखनाचे टप्पे

SH - 180

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023

MARATHI (मराठी)

DSE-E126 : साहित्यविचार (Special Paper - XII)

Sub. Code : 75771/80071

Day and Date : Thursday, 25 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[5]

- अ) भरतमूनी यांच्या ग्रंथाचे नाव काय?
i) नाट्यशास्त्र	ii) साहित्यदर्पण
iii) ध्वन्योलोक	iv) रससूत्र
- ब) क्रिडानंदाची उपपत्ती कोणी मांडली?
i) रिचर्डस्	ii) मिल्टन
iii) हर्बट स्पेन्सर	iv) अँरिस्टॉटल
- क) कॅथार्सिसचा सिद्धांत कोणी मांडला?
i) अँरिस्टॉटल	ii) रूसो
iii) हर्बट स्पेन्सर	iv) माधव ज्युलियन
- ड) सार्वजनिकता हा कोणत्या भाषेचा महत्त्वाचा गुण आहे?
i) साहित्य भाषा	ii) व्यवहार भाषा
iii) शास्त्र भाषा	iv) संकेत भाषा
- इ) सर्जनशीलता हा कोणत्या भाषेचा गुण आहे?
i) साहित्य भाषा	ii) व्यवहार भाषा
iii) शास्त्र भाषा	iv) यापैकी नाही

P.T.O.

SH - 180
[15]

प्र.2) दीर्घोत्तरी प्रश्न :

व्यवहार भाषा, साहित्याची भाषा व शास्त्र भाषा यातील भेद स्पष्ट करा.

किंवा

शब्दशक्ती म्हणजे काय ते सांगून अभिधा शक्तीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न : (तीनपैकी दोन सोडवा)

[10]

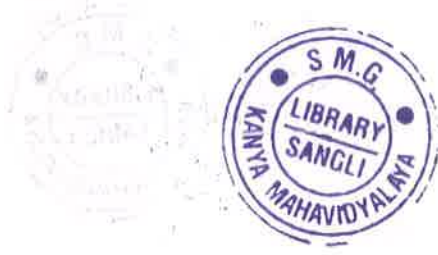
- अ) साहित्य भाषेची विविधता सांगा.
- ब) विरेचन सिद्धांत सांगा.
- क) व्यंजनेचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.4) लघुत्तरी प्रश्न :

[10]

- अ) छंद म्हणजे काय ते सांगून एका छंदाची लक्षणे व उदाहरणे लिहा.
 - 1) अभंग
 - 2) ओवी
- ब) वृत्त म्हणजे काय सांगून एका वृत्ताचे लक्षण व उदाहरण लिहा.
 - 1) भुजंगप्रयात
 - 2) दिंडी

SH - 181

Total No. of Pages : 2

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, March - 2023

मराठी (Special Paper - XIII) (DSE-E-127)

मराठी भाषा व भाषाविज्ञान

Sub. Code : 75772/80072

Day and Date : Friday, 26- 05- 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा.

[5]

- i) भाषेत बदल होणे हे कशाचे लक्षण आहे?
 - अ) बदलाचे
 - ब) जिवंतपणाचे
 - क) प्रामाणिकतेचे
 - ड) संपल्याचे
- ii) ध्वनिपरिवर्तन कसे होते?
 - अ) मंदगतीने
 - ब) मध्यमगतीने
 - क) जलदगतीने
 - ड) द्रुतगतीने
- iii) उच्चार सुलभ करण्यासाठी एखादा स्वन मध्येच घातला जातो याला कोणते ध्वनिपरिवर्तन म्हणतात?
 - अ) आद्यस्वनागम
 - ब) मध्य स्वनागम
 - क) अंत्यस्वनागम
 - ड) मध्यमस्वनागम
- iv) अर्थविज्ञानाचा उद्गाता कोणास मानले जाते?
 - अ) मायकेल ब्रेऑल
 - ब) लॉर्ड हॅरिस
 - क) ऑटो जेस्परसन
 - ड) लुडविग्रॉ
- v) मूळ शब्दाच्या अर्थाची अवनती होणे किंवा हिनत्वाकडे वळणे म्हणजे काय?
 - अ) अर्थच्युती
 - ब) अर्थप्रशस्ती
 - क) अर्थदेश
 - ड) अर्थापकर्ष

प्र.2) ध्वनिपरिवर्तन म्हणजे काय? ते सांगून ध्वनिपरिवर्तनाची कारणे सांगा.

[15]

किंवा

अर्थपरिवर्तनाचे प्रकार कोणते ते स्पष्ट करा.

P.T.O.

SH - 181

[10]

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न सोडवा. (तीनपैकी दोन)

- अ) स्पर्श व्यंजनांचा परिचय करून द्या.
- ब) अर्थाच्यादृष्टिने शब्दांचे कोणते तीन प्रकार मानले जातात.
- क) बोलींचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.4) टिपा लिहा. (चारपैकी दोन)

[10]

- अ) मराठी वर्णमाला
- ब) ग्राम्यता परिहार
- क) बोलीवरील संकटे
- ड) चंदगडी बोली

